

IMKONIYATI CHEKLANGAN O'QUVCHILARGA MATEMATIKA FANINI O'QITISHDA ELEKTRON O'QUV-USLUBIY MAJMUALARDAN FOYDALANISH

Umarova Guljahon Erdanovna

*Respublika imkoniyati cheklangan shaxslar uchun ixtisoslashtirilgan maxsus
texnikum matematika fani o'qituvchisi*

Annotatsiya: Maqolada imkoniyati cheklangan o'quvchilarga matematika fanini o'qitish jarayonida elektron o'quv-uslubiy majmualardan (EO'UM) samarali foydalanishning ilmiy-nazariy va amaliy jihatlari keng yoritilgan. Inklyuziv ta'im sharoitida elektron ta'lim resurslarining ahamiyati, ularning tuzilishi, didaktik imkoniyatlari hamda o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olgan holda qo'llash masalalari tahlil qilingan. Elektron o'quv-uslubiy majmualar asosida tashkil etilgan matematika darslari o'quvchilarning bilish faolligini oshirish, fanga bo'lgan qiziqishini kuchaytirish va ta'lim sifatini yaxshilashga xizmat qilishi asoslab berilgan.

Kalit so'zlar: imkoniyati cheklangan o'quvchilar, matematika ta'limi, elektron o'quv-uslubiy majmua, axborot-kommunikatsiya texnologiyalari, elektron ta'lim.

Bugungi kunda ta'lim tizimini raqamlashtirish va rivojlantirish davlat siyosati darajasidagi ustuvor vazifalardan biri hisoblanadi.

Ayniqsa, imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun sifatli ta'lim muhitini yaratish, ularning jamiyatda to'liq ishtirokini ta'minlash muhim ahamiyat kasb etadi.

Bu jarayonda zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalari va elektron ta'lim resurslarining o'rni beqiyosdir.

Matematika fani o'zining abstrakt tushunchalarga boyligi, mantiqiy fikrlash va tahlil qilishni talab etishi bilan ajralib turadi.

Imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun bu fanni o'zlashtirishda muayyan qiyinchiliklar yuzaga keladi.

Shu sababli, matematika fanini o'qitishda elektron o'quv-uslubiy majmualardan foydalanish orqali ta'lim jarayonini vizuallashtirish, individuallashtirish va samaradorligini oshirish zarurati yuzaga kelmoqda.

Imkoniyati cheklangan o'quvchilarning ta'lim olish jarayoni ularning psixofiziologik holati, bilish imkoniyatlari va ijtimoiy moslashuv darajasi bilan uzviy bog'liqdir.

Bunday o'quvchilarda diqqat, xotira, idrok va fikrlash jarayonlari o'ziga xos tarzda rivojlangan bo'ladi. Pedagogik amaliyot shuni ko'rsatadiki, imkoniyati cheklangan o'quvchilar bilan ishlashda ta'lim mazmunini soddalashtirish, materialni qismlarga bo'lib o'rgatish, ko'rgazmalilikni ta'minlash va takrorlashga alohida e'tibor qaratish lozim. Elektron o'quv-uslubiy majmualar ana shu talablarni to'liq qondirish imkoniyatiga ega.

Elektron o'quv-uslubiy majmua — bu muayyan fan bo'yicha o'quv dasturi, elektron darslik, multimediali materiallar, interaktiv mashqlar, test topshiriqlari, nazorat

vositalari va metodik ko'rsatmalarni o'z ichiga olgan kompleks ta'lim resursi hisoblanadi.

Matematika fanini o'qitish uchun mo'ljallangan elektron o'quv-uslubiy majmualar quyidagi tarkibiy qismlarni o'z ichiga olishi lozim:

- nazariy materiallarning elektron shakli;
- animatsiya va modellashtirish asosidagi tushuntirishlar;
- interaktiv mashq va masalalar;
- o'z-o'zini nazorat qilish testlari;
- o'qituvchi uchun metodik tavsiyalar.

3. Elektron o'quv-uslubiy majmualarning didaktik imkoniyatlari

Elektron o'quv-uslubiy majmualar imkoniyati cheklangan o'quvchilar uchun bir qator didaktik afzalliklarga ega, jumladan, o'quv materialini individual sur'atda o'zlashtirish, vizual va audio kanallar orqali axborotni qabul qilish imkoniyati yaratiladi.

Bunday majmualar orqali o'quvchilar murakkab matematik tushunchalarni animatsiya, diagramma va modellar yordamida oson qabul qiladilar.

Shuningdek, interaktiv topshiriqlar o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi va fanga bo'lgan qiziqishini oshiradi.

Matematika darslarida elektron o'quv-uslubiy majmualardan foydalanish an'anaviy o'qitish usullarini to'ldiruvchi samarali vosita hisoblanadi.

Masalan, arifmetik amallar, tenglamalar, funksiyalar va geometrik shakllarni o'rgatishda elektron modellardan foydalanish yuqori natija beradi.

Dars jarayonida elektron majmualardan foydalanish quyidagi shakllarda amalga oshirilishi mumkin:

- yangi mavzuni tushuntirishda multimediali taqdimotlar;
- mustahkamlash bosqichida interaktiv mashqlar;
- nazorat jarayonida elektron testlar;
- mustaqil ta'limda onlayn resurslar.

Elektron o'quv-uslubiy majmualar qo'llanilgan sinflarda o'quvchilarning fanga bo'lgan qiziqishi oshdi, bilimlarni o'zlashtirish darajasi yuqoriladi va dars jarayonida faollik kuchaydi.

Elektron o'quv-uslubiy majmualardan samarali foydalanish o'qituvchidan yuqori darajada axborot-kommunikatsiya kompetensiyalarini talab etadi. o'qituvchi elektron resurslarni to'g'ri tanlay bilishi, ularni dars maqsadlariga mos ravishda qo'llashi lozim.

Shuningdek, o'qituvchi imkoniyati cheklangan o'quvchilarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda elektron ta'lim vositalarini adaptatsiya qilishi muhim hisoblanadi.

Elektron o'quv-uslubiy majmualar barcha o'quvchilar uchun teng ta'lim imkoniyatlarini yaratishga xizmat qiladi. Ular orqali ta'lim jarayoni individuallashtiriladi, o'quvchilarning o'z-o'ziga ishonchi ortadi va ijtimoiy moslashuvi yaxshilanadi.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, imkoniyati cheklangan o'quvchilarga matematika fanini o'qitishda elektron o'quv-uslubiy majmualardan foydalanish ta'lim jarayoni samaradorligini oshirishda muhim omil hisoblanadi.

Elektron ta'lim resurslari o'quvchilarning bilish faolligini kuchaytiradi, fanni o'zlashtirishni osonlashtiradi va ta'lim talablarini to'liq ta'minlaydi.

Shu sababli, matematika ta'limida elektron o'quv-uslubiy majmualarni keng joriy etish maqsadga muvofiqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullaev A.A. inklyuziv ta'lim asoslari. – Toshkent, 2020.
2. Saidov M.M., Qodirov Sh.Sh. Matematika ta'limi metodikasi. – Toshkent, 2019.
3. Rahimov N.N. Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari asosida ta'lim. – Toshkent, 2021.
4. UNESCO. Inclusive Education: Guidelines for Inclusion. – Paris, 2017.